

Fjeldsted Skovkro 7. februar 2015

Under seminaret viste Rita klip fra sin DVD "Puppy training for retrievers and other hunting breeds". Hun lægger vægt på en solid basis træning af

Ro - steadyness
Hjemkald
Lineføring og fri ved fod - heelwork
Aflevering
Stoplydighed

Siden DVD'en blev lavet, har Rita ændret på sin træning, så DVD'en afspejlede ikke altid, hvordan Rita i dag anbefaler, at man træner.

Generelle betragtninger om træning, indlæring og ros

Rita nævnte Martin Deeley, som en af hendes inspirationskilder til at sætte træningen i system. Selv baserer hun træningen på, at hunden udfører opgaverne af lyst og opbygges, så hunden let lærer. Hun understregede, at der er mange veje til succes, og anbefalede at læse meget, afprøve meget og bruge det, som fungerer godt med hunden. Stil altid spørgsmål ved træningsmetoder og træningsøvelser, og vælg det, der giver mening.

Rita foretrækker træningshold på maksimalt 6-7 hunde, og at øvelserne tilpasses den enkelte hund. Træningen skal planlægges, og der skal findes egnet terræn. Fører skal lære noget eller der skal forbedres på en svaghed. Rita fører en træningslog for den enkelte hund på holdet, for at huske, hvad den enkelte hund eller fører har behov for at træne.

Under træningen har Rita fokus på kvaliteten af udførelsen, og den enkelte hund får ikke så mange apporteringer per session. Hun stiller altid spørgsmål til om udførelsen var god nok. Som kursist bør man vælge en træner og følge denne. Specielt under indlæringen skal man holde sig til en enkelt træner, da skift i træningsmetoder kan gøre hunden usikker.

Rita belønner hunden med kæmpe omringning hoved og ører ligesom Keith Mathews og med verbal ros. Indtil et års alderen med fuld blæs på - "happy, happy, happy", hvorefter hun gradvist skruer ned for begejstringen, med mindre hunden har gennemført en ny eller særlig svær øvelse. Ved træning af stoplydighed bruger hun også belønning med bold eller dummy. Rita understregede, at man ikke bør træne, hvis man er i dårligt humør. Den gode relation til hunden er vigtig og hjælper, når træningen bliver sværere, og der bliver større pres på hunden.

Rita med træningslog

Rita understregede, at der ikke er nogen mirakler eller magisk formular. Det drejer sig om at gøre hjemmearbejdet. Jo mere du træner, jo lettere er det at være heldig. Træningen skal være konsekvent og afballanceret. Det gælder om at opbygge god adfærd og undgå dårlig. Man skal undgå ekstremer, og hvis hunden fryser under træningen, så skiftes til anden træning i et par uger, hvorefter der startes igen med lette øvelser.

Hvalpetræning

Rita starter træning meget tidligt. Allerede i seksugers alderen lærer hun sine hvalpe hjemkald på fløjte, hver gang de fodres. For en hvalp er mad det vigtigste i verden, det gælder om at komme først til skålen. Hun lærer dem også at holde fast, ved at give to hvalpe et stykke legetøj.

Når hvalpen er kommet ud i sit nye hjem, skal fører skal opbygge tillidsforhold til hvalpen, og hvalpen skal lære, at hvad der gælder hjemme også gælder, når man er ude. Hjemme skal der etableres en dagsrytme, og hvalpen skal ud at opleve nye steder og mennesker. Man skal sætte grænser, og hvalpen skal lære betydningen af "nej". Er stemmen ikke nok forstærkes med et greb i nakken. Hvalpen skal lære, at fører

sætter reglerne. For eksempel, når man skal ud og ind af døren eller bilen. Den skal lære selvkontrol og respekt. Ved indlæring af kommandoer, skal man kontrollere stemmen. Der er ingen grund til at råbe højt.

Hvalpetræningen er baseret på leg, og det er en god idé at sidde på jorden, så man ikke virker for stor. Hvalpen skal blive glad for at hente ting, og skal opleve, at fører er udgangspunktet for leg og sjov. Der skal trænes hjemkald, og sit på fløjten trænes hver gang, der fordres.

Aflevering trænes uanset, hvad hvalpen har taget i munden. Det vigtigste er at få hvalpen helt ind til sig, hvor den kæles omkring hoved og ører. Når den afleverer, får den straks emnet tilbage.

Jagtlysten stimuleres ved at trille eller gemme en bold. Og ligesom med andre genstande skal man ikke forsøge at få fat i bolden. Fokus skal være på hvalpen, som får kæle, før den afleverer. Når bolden er afleveret, trilles den straks afsted igen. Når legen sluttes, får hvalpen lov at beholde bolden, som først samles op, når den selv har mistet interessen.

Når Rita træner lineføring med hvalpen foregår det alene og kun 3-5 minutter. Rita viste, hvordan hun lægger retrieverlinen på ved at føre armen gennem løkken, og berøre hvalpens hoved med hånden, mens løkken føres over hvalpens hoved med den anden hånd.

Hun holder linen i højre hånd, og holder hvalpen tæt på ved at føre linen mod højre i stedet for at trække bagud. Lineføringen afbrydes af mange sit, der vendes ofte eller gås i zig-zag, for at hvalpen skal lære at holde øje med fører. Under denne træning introducerer hun også vendefløjtet, som er praktisk senere, hvis hunden skal skifte retning, men ikke kan se fører. Lineføring trænes altid med retrieverlinen, og senere bruges den også på prøve som signal til, at hunden skal være ved førers side.

Rita begynder først træning af fri ved fod, når hun er sikker på, hvalpen bliver ved hendes side.

Apporteringstræning for hvalpen

Rita starter også apporteringstræning tidligt efter princippet - KISS - "keep it simple stupid". Øvelserne skal lykkes - "trial and success" fremfor "trial and correction". Det er sjovere for både hund og fører.

Rita ønsker, at hvalpen skal have lyst til at apportere, og hun starter med apporteringstræningen, før hvalpen har lært ro på post. I stedet holder hun hvalpen tilbage med hånden eller en line, når hun kaster. Efterhånden venter hun længere og længere, før hvalpen får lov at springe frem efter bolden. Denne metode bruger Rita også i den videre apporteringstræning på dummier. Rita laver altid en lyd og giver en kommando, når hun kaster. Hun bruger altid hjemkald, så snart hvalpen har bolden eller dummien i munden.

Også i denne tidlige apporteringstræning er fokus på at få hvalpen helt tæt på, fremfor at få dummien afleveret. Fører skal bevæge sig baglæns væk fra hvalpen, den må gerne lade den springe op ad fører, mens den får masser af begejstret ros. Der bruges ingen kommando til at opfordre hvalpen til at holde fast.

Mens hvalpen skifter tænder bruges en sok, eller der holdes pause i apporteringstræningen.

Om irttesættelse

Der kommer et tidspunkt, hvor hunden gør fejl, men før den irttesættes skal man altid spørge sig selv, om den er ulydig eller blot ikke har forstået øvelsen.

Er hunden ulydig, skal det have konsekvens, og korrektionen skal være tydelig nok til at hunden opfatter den, men ikke mere. Det er vigtigt at justere efter hundens sind. Rita anbefaler, at man ikke løber, men går beslutsomt ud til hunden, lægger line på og fører hunden tilbage til "gerningsstedet". Her korrigerer Rita ved at fastholde hundens hoved og gentage kommandoen for den. Hvis hunden herefter udfører øvelsen rigtigt, skal der ikke spares på rosen.

Om kommandoer

Rita foretrækker så få kommandoer som muligt. Hun bruger følgende kommandoer

Hundens navn	hjemkald
Sit	sætte sig
Stay	blive siddende
Heel	gå ved fod
Fetch	apportere en markering
Back	ligeud/bagud på en blind
Over	højre/venstre dirigering
Out	slippe apporten

Rita bruger stay, når hunden skal blive siddende, fordi hun ønsker hunden skal følge hende, når hun begynder at gå, uden at skulle have en kommando til det.

Rita bruger ikke og bruger ikke kommandoer som

“Get over”, fordi der kan være forhindringer i terrænet, fører ikke kan se.

“Get in” for at søge i en busk, men i stedet stop og søgesignal

“left” eller “right”, men vendefløjtet, hvis hunden skal skifte retning

Når hunden kender kommandoen siges den kun en gang.

Rita bruger fire fløjtesignaler til

Hjemkald

Stop Rita foretrækker et kort stopfløjt

Søge

Skifte retning

Fløjtesignalerne skal være tydeligt forskellige og lyde ens, uanset om hunden er tæt på eller langt fra fører.

Lydighed - steadyness

Til at starte med sættes hunden med kommandoen sit, kombineret med sitfløjtet, hvorefter den beordres til at blive med “stay”.

Roen opbygges gradvist med øvelser, hvor der kastes en bold eller dummy. Først bag fører, og efterhånden tættere på hunden. Under disse øvelser må hunden ikke flytte sig eller krybe hen mod fører.

Øvelsen afsluttes altid med at fører går tilbage til hunden. For at opretholde hundens opmærksomhed, får den lov til at hente en enkelt dummy.

Markeringer

Når roen er i orden, træner Rita markeringsevnen ved at gå væk fra hunden for at kaste og lade den apportere fra den position den er i. Som variation kalder hun hjem først.

Rita anbefaler, at man ikke laver markeringer i modvind, da det kan modarbejde markeringsevnen.

Ro ved opfløj

Rita beskrev en øvelse, hun beskrev som “sit on the flush”, hvor hun går med hunden ved fod. En hjælper laves støj, evt skud, og kaster en dummy. Samtidig kommanderer fører hunden sit på fløjten, og går efterfølgende selv ud og henter dummien.

Stoplydighed

Stoplydighedstræning starter allerede ved madskålen og under træningen af lineføring, så hunden kender stopfløjten. I starten kan man belønne med en godbid, senere med en bold. Her slipper Rita blot linen, når hunden løber efter bolden. Senere træner Rita stoplydighed, mens hunden er fri. Hun laver støj, fløjter hunden i sit, og belønner den med en bold. I starten må hunden løbe efter bolden med det samme, men efterhånden kræver hun, at den venter på en kommando. Afstanden mellem hund og fører øges gradvist.

Hunden skal stoppe præcist på fløjten, gør den ikke det, må man ud at korrigere den. Kryber den tilbage mod fører, er afstanden blevet for stor. Stopsignalet trænes max 3 gange på en tur.

Nærsøg

Trænes i et afgrænset område, hvor der lægges flere bolde, hvis hunden er ærlig. Bytter hunden, bruges en enkelt bold til at sætte duftspor flere steder, før bolden lægges. Rita bruger ikke at sætte hunden i nærsøg, og så kaste bolden ind, når den har været igang i et stykke tid, fordi man risikerer, at hunden lærer at vente på lyden af bolden, når den falder i området.

I starten bruger Rita en verbal kommando, senere søgeføjten. Fløjtesignalet er bedst, fordi det kan høres på afstand. Rita bruger kun søgeføjten, når hunden sættes igang med at søge, den skal lære at fortsætte uden. Hvis hunden stopper med at søge, anbefaler Rita, at man venter til den begynder af sig selv igen. Også selvom det tager en time. Når den starter igen støttes den kortvarigt med søgesignalet.

Hvis området der skal afsøges er stort og ligger på afstand bruger Rita ikke stopfløjt, men sætter bare søgesignal på, når hunden er nået frem til området.

Rita træner nærsøget i fire trin

1. Bolde kastes i området, mens hunden ser på (alle på nær en samles op igen, hvis der kun skal være en tilbage)
2. Bolden(e) lægges/gemmes i området, mens hunden ser på
3. Som 2, men hunden sendes ind i området, søgesignalet sættes på. Der bruges ikke stopfløjt.
4. Bolden(e) lægges uden hunden ser det

Nogle afsluttende råd til den videre træning

Efterhånden som hunden har lært de grundlæggende apporterings øvelser, indarbejdes en rutine, hvor hunden først får ros, når den sidder på plads efter afleveringen.

Sørg for at der er noget i terrænet hunden kan markere på.

Hjælp ikke hunden, når den skal løse i markeringsopgave, lad den arbejde selvstændigt. Om nødvendigt kan en hjælper hjælpe.

Sæt distraktioner på markeringerne under hundens tilbageløb ved først at kaste bagud, derefter til siden og til sidst fremad.

Lad hunden hente den sidstkastede først ved indlæring af dobbeltmarkeringer. Brug kun hånden til hjælp på den førstkastede, hvis der er brug for det.

Indlær ligeudsending gennem tilbagesending, men gå hurtigt væk fra at bruge stier.

Sørg for, at hunden er ordentlig i ro ved ligeudsending, bagudsending eller side dirigerings. Giv klare signaler. Ved dirigeringsstræningen øger Rita først afstanden mellem hund og dummy, herefter mellem hund og fører.

Kombiner ligeudsending med markering.